

Notat vedr. adfærd og beklædning ved arbejde i laboratorier på Nat-Tech

AU har ikke en fælles politik eller vejledning for ansattes eller studerendes adfærd og beklædning ved laboratoriarbejde. Men som i andre sammenhænge skal universitetet følge arbejdsmiljølovgivningen og sørge for at arbejdsmiljøet er sikkert og sundt.

Inden studerende og ansatte må begynde arbejdet i laboratoriet, skal der udarbejdes lokale APB'er for de kemikalier og produkter, der skal arbejdes med, og der skal udarbejdes risikovurderinger / APV for de enkelte projekter/aktiviteter.

Arbejdsmiljøgruppen/LAMU opstiller lokalt gældende retningslinjer/procedurer for et sikkert og sundt arbejde i de enkelte laboratorier, herunder hvilken beklædning, der er hensigtsmæssig til laboratoriarbejdet. Da der findes mange forskellige typer af laboratorier (våde, tørre, GMO, ikke klassificerede, isotoplaboratorier, dyrestaldslaboratorier, grovlaboratorier, og mange flere) er det ikke hensigtsmæssigt med fælles regler for adfærd og beklædning.

Ved fastsættelse af retningslinjer skal man fx overveje om beklædningen kan (a) 'vikles' ind i maskineri (b) begrænse bevægelsesfrihed, (c) kontaminere (dvs. bringe snavs og mikroorganismer ind i) et laboratorium, (d) blive kontamineret i et laboratorium (bringe mikroorganismer med ud fra laboratoriet), e) hindre håndhygiejne, f) hindre korrekt brug af personlige værnemidler etc.

Ved fastsættelse af lokale retningslinjer for personlig adfærd og beklædning anbefales det, at man som **minimum overvejer nedenstående forhold:**

Adfærd

Er de studerende/ansatte godt / tilstrækkeligt informeret om risici ved arbejde i laboratoriet?
Bidrager deres personlige adfærd til et sikkert og sundt arbejdsmiljø?

ID-kort med foto

I forbindelse med adgang til visse laboratorier kan det være relevant at kræve ID kort med foto. Overvej også om der er behov for ekstraordinære sikkerhedsmæssige forholdsregler, herunder om der er behov for at indhente straffeattest hos politiet.

Langt hår

Er langt hår et problem i forhold til fx åben ild, udstyr, maskiner, kontaminering, smittespredning? Skal langt hår være samlet / sat op?

Fodtøj

Overvej hvilke typer af fodtøj der bør/skal anvendes? Skal fodtøjet sidde fast på foden, skal fodtøjet være skridsikkert? Er der behov for lukkede sko, skiftesko, sikkerhedsfodtøj eller fodtøj der kan rengøres (de-kontamineres)?

Længde af beklædning

Det skal overvejes om en lang kjole, nederdel, bukser, eller lignende, som dækker fodtøjet, kan udgøre en sikkerhedsfare (faldrisiko - kontamineringsrisiko - løsthængende gevandter kan endvidere 'gribe fast' i det, man går forbi). Beklædning må ikke slæbe på gulvet pga. mulighed for kontaminering med urenheder/mikroorganismer.

Løs beklædning

Det bør overvejes om løse og fyldige ærmer og mængderne af beklædning hindrer sikker bevægelse i laboratoriet, og det skal sikres, at den personlige beklædning ikke hindrer effektiv anvendelse af fx kittel og personlige værnemidler. I visse laboratorier bør kittelærmer som udgangspunkt være korte, dvs. over albuen - bl.a. af hensyn til kontamination, der oftest sker i håndledsniveau.

Hovedbeklædning

Man skal kunne bevæge hovedet frit fra side til side, og ansigtet skal være fri for beklædning mhp. 1) at man kan identificere hvilke personer, der arbejder med eventuelle farlige kemikalier og produkter og 2) korrekt/forsvarlig anvendelse af sikkerhedsudstyr i form af maske og/eller sikkerhedsbriller og 3) at sikre videst mulig synsvidde til at arbejde sikkert. Undgå at løshængende hovedbeklædning 'filtres' ind i apparater (eks centrifuge) og/eller kontaminerer/kontamineres.

Handsker

Der må ikke anvendes private handsker ved arbejde i laboratorier og private handsker kan heller ikke bæres under sikkerhedshandsker, da det kan hindre sikker håndtering af udstyr og korrekt håndhygiejne/desinfektion. Det er nødvendigt at hænder (og i visse situationer arme op til albuerne) kan vaskes i forbindelse med laboratoriearbejde.

Smykker

Ved arbejde i visse laboratorier bør/skal man ikke bære fingerringe, armbånd og armbåndsure da det kan hindre håndhygiejne.

Andre forhold

Ovenstående liste er ikke nødvendigvis fuldstændig for de forhold man skal overveje.

Jørgen B. Jespersen, den 1. Maj 2020